

บทความจากวิทยานิพนธ์เพื่อการเผยแพร่

ชื่อเรื่อง

(ภาษาไทย) การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความฉลาดทางอารมณ์ในกิจกรรมศิลปะของเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อการเรียนรู้

(ภาษาอังกฤษ) A COMPARISON OF CREATIVE THINKING AND EMOTIONAL QUOTIEN IN PERFORMING ARTS OF PRE-SCHOOL STUDENTS USING BRAIN – BASED TRISIGKA MODEL AND CREATIVE ARTS ACTIVITY LEARNING MODEL

ชื่อผู้วิจัย (ภาษาไทย) ทศนีย์ ดีเลิศ

ชื่อผู้วิจัย (ภาษาอังกฤษ) TUSSANEE DEELERT

ABSTRACT

The purpose of this research was to compare creative thinking and emotional quotient in Performing Arts of pre-school students using brain-based Trisigka Model and the Creative Arts Activity Learning Model. The sample group used in this research included kindergarten II students, at Wat Nark School studying in the second semester of the academic year 2007 in Bangpahun District which is under Phranakhon Si Ayutthaya Education Service Area I. The sample was divided into 2 groups of 15 students each, using sample random sampling. The first experimental group was taught by brain-based Trisigka Model and the second group by Creative Arts Activity Learning Model. The research instruments consisted of lesson plans for Arts activities, a creative thinking ability parallel test, emotional quotient evaluation, and a self-confidence observation. The duration of the experiment was 27 hours. The research design was pretest-posttest comparison group design. Statistical analysis was performed by multiple analysis of covariance (MANCOVA), using self- confidence as a covariate.

The research results revealed the following :

1. Creative thinking of the group taught by brain-based Trisigka Model and that of the group taught by Creative Art Activity Learning Model was no different.

2. Emotional quotient of the group taught by brain-based Trisigka Model and that of the group taught by Creative Art Activity Learning Model was no different.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความฉลาดทางอารมณ์ ในกิจกรรมศิลปะของเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นผู้เรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดนาค อำเภอบางปะหัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 2 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลาก กลุ่มแรกเป็นกลุ่มทดลอง ที่จัดการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับการทำงานของสมองโดยใช้รูปแบบไตรสิกขา และกลุ่มหลังเป็นกลุ่มทดลองที่จัดการ เรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการ จัดกิจกรรมศิลปะ แบบทดสอบคู่มือด้านความคิดสร้างสรรค์ แบบประเมินความฉลาด ทางอารมณ์ และแบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง ใช้เวลาในการทดลอง 27 ชั่วโมง โดยใช้รูปแบบ การวิจัยเชิงทดลอง แผนแบบ pretest-posttest comparison group design วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การ วิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมหลายตัวแปร (MANCOVA) ซึ่งใช้ความเชื่อมั่นในตนเองก่อนการ ทดลองเป็นตัวแปรร่วม

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มที่จัดการการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

2. ความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มที่จัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความคิดสร้างสรรค์ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคมเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถที่พิเศษของพวกเราในการคิดจินตนาการและสร้างสรรค์ สิ่งแปลกใหม่ที่ออกมาเป็นชิ้นงาน หรือเป็นรูปแบบวิธีการในการนำไปแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งส่วนตัว สังคม ประเทศชาติและโลกของเราให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างมหาศาล ฉะนั้นในวงการศึกษ ของประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทยจึงได้กำหนดให้ความคิดสร้างสรรค์เป็นจุดหมายที่สำคัญ

ประการหนึ่งของการจัดการศึกษาทุกระดับ แม้กระทั่งระดับปฐมวัยซึ่งถือเป็นพื้นฐานการศึกษา หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 3)

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 58-66) ได้กำหนดแนวการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดเป็นกิจกรรมประจำวัน วันละ 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวจังหวะ กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมการศึกษา โดยเฉพาะกิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่มีบทบาทเด่นชัดในการส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือ ประกอบด้วยกิจกรรม ได้แก่ การวาดภาพ ระบายสี เล่นสีน้ำ พิมพ์ภาพ ปั้น ฉีก ปะติด และการประดิษฐ์

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยในการจัดการเรียนรู้กิจกรรมศิลปะของเด็กปฐมวัย พบว่า สื่อและวิธีการในการจัดกิจกรรมศิลปะยังมีลักษณะคงเดิม ซ้ำซากอยู่กับรูปแบบวิธีการเดิม ครูควรตระหนักถึงปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาดังกล่าว และทำการศึกษาค้นคว้ารูปแบบวิธีการที่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยการเรียนรู้จากเอกสาร สื่อเทคโนโลยี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของต่างประเทศ ได้ข้อสรุปว่า แนวคิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิธีการทำงานของสมอง โดยตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพสมองในแต่ละช่วงวัย และให้ความสำคัญในเรื่อง “โอกาสแห่งการเรียนรู้” ซึ่งอาศัยความเข้าใจในเรื่องพัฒนาการของสมอง มาส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย เช่น เด็กวัย 3-5 ปี การศึกษาการทำงานของสมองพบว่า สิ่งที่กำลังรอการพัฒนาในช่วงนี้คือ ปัญญาภายนอกด้านความรู้ ความสามารถ ได้แก่ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก ภาษา จินตนาการ และปัญญาภายในด้านคุณธรรม ได้แก่ การควบคุมอารมณ์ การรู้ถูกรู้ผิด ซึ่งควรได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน ดังเช่นความคิดสร้างสรรค์ จะเกิดได้อย่างเต็มศักยภาพจากอารมณ์ที่ผ่อนคลาย รู้สึกมีความสุขกับงานที่กำลังทำอยู่ ตลอดจนการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2549ก : 2 , กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2549 : 229) จึงเป็นเหตุผลที่ผู้วิจัย จะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ไปพร้อม ๆ กับความฉลาดทางอารมณ์ และเมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามแนวพุทธวิธี พบว่า การพัฒนาปัญญาภายนอกและภายใน ของแนวคิดที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง จะสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้แบบไตรสิกขา ซึ่งเน้นการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและมีการเจริญสมาธิ ทำให้ใจบริสุทธิ์ พัฒนาผู้เรียนไปสู่ความเป็นมนุษย์สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม ตามปรัชญาการศึกษาปฐมวัย ที่กล่าวไว้ข้างต้น อีกทั้งการจัดการศึกษาที่ถูกต้อง ก็คือ การฝึกอบรมจิตใจหรือฝึกอบรมจิตสำนึก ด้วยวิธีการทางพุทธศาสนาคือ ศิล สมาธิ และปัญญา (วนิช สุธารัตน์. 2549 : 30) ดังที่ สุภัทรา คงเรือง (2549 : 4) ก็ได้กล่าวว่า การศึกษาอบรมตามแนวคิดและหลักการของพุทธศาสนาเชื่อว่า ไตรสิกขา ประกอบด้วย ศิล สมาธิ และปัญญา คือ หนทางแห่งการพัฒนาความเป็นมนุษย์

ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้อีกรูปแบบหนึ่ง คือ งานวิจัยเรื่องรูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547ค : 1-64) กล่าวว่า เป็นรูปแบบการจัดการกิจกรรมศิลปะ สำหรับเด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมของการแสดงออกด้านความรู้ ความคิดและจินตนาการ ซึ่งสามารถนำลักษณะของความงามและการได้ระบายออกทางอารมณ์มาเป็นสื่อการเรียนรู้ โดยมีผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า รูปแบบกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน คือ 1) พัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคิดให้กับเด็กอย่างน่าสนใจ 2) สามารถ ักครองเด็กที่มีปัญหาความพร้อมในการเรียนเป็นรายบุคคลได้ 3) เด็กสนุกและสนใจการเรียนมาก ซึ่งดีกว่าการสอนเนื้อหาอย่างเดียว และ 4) เน้นความสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กเป็นสิ่งสำคัญ ครูมีส่วนร่วมในการชมเชย และส่งเสริมให้เด็กรู้สึกเห็นความสำเร็จของตนอย่างอิสระ

ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ในกิจกรรมศิลปะ คือ การสร้างผลงานศิลปะอย่างสร้างสรรค์ ดังรายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2549 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. 2549 : 44) ได้สรุปข้อมูลการประเมินพัฒนาการนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของอำเภอบางปะหัน จำนวน 31 โรงเรียน พบว่า ระดับพัฒนาการเฉลี่ยด้านการสร้างผลงานศิลปะอย่างสร้างสรรค์ เท่ากับ 2.73 หรือร้อยละ 90.88 ซึ่งถือว่าผู้เรียนยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาให้เต็มศักยภาพ โดยที่โรงเรียนวัดนาค อำเภอบางปะหัน ก็พบปัญหาจากผลการประเมินพัฒนาการด้านการสร้างผลงานศิลปะอย่างสร้างสรรค์เช่นเดียวกัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ และเห็นความจำเป็นกับปัญหาดังกล่าว จึงจะศึกษาความคิดสร้างสรรค์และความฉลาดทางอารมณ์ในกิจกรรมศิลปะของเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองโดยใช้รูปแบบไตรสิกขา กับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งเมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องยังไม่พบว่าผู้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปะโดยเปรียบเทียบระหว่างการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ ทำให้ไม่พบว่ามีคำตอบของคำถามวิจัยที่ว่าความคิดสร้างสรรค์และความฉลาดทางอารมณ์ในกิจกรรมศิลปะของเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ แตกต่างหรือไม่ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาค้นคว้าเพื่อหาคำตอบดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัยและส่งผลต่อเด็กปฐมวัยให้ได้รับการพัฒนาให้เป็นทั้งคนดี คนเก่ง และมีความสุขอย่างเต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ในกิจกรรมศิลปะของเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองโดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้

2. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ในกิจกรรมศิลปะของเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองโดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดนาค อำเภอบางปะหัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 1 ห้องเรียน ผู้เรียน 30 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน ซึ่งได้มาจากการจัดผู้เรียนเข้ากลุ่ม กระทำโดยจัดเรียงลำดับผลพัฒนาการของผู้เรียนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จากสูงไปหาต่ำ แล้วจับคู่ (Matching) รายชื่อผู้เรียนที่มีผลพัฒนาการสูงไปหาต่ำ ไล่ลงในกลุ่มทดลองกลุ่มแรก และกลุ่มหลังสลับกันไปจนครบ และได้ผู้เรียนที่มีผลพัฒนาการจากสูงไปหาต่ำละกันทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งทำให้ผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่มมีคุณสมบัติเหมือนกัน และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีจับสลาก กลุ่มแรกเป็นกลุ่มทดลอง 1 จัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองโดยใช้รูปแบบไตรสิกขา และกลุ่มหลังเป็นกลุ่มทดลอง 2 จัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมศิลปะแบบทดสอบคู่ขนานด้านความคิดสร้างสรรค์ แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ และแบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง ใช้เวลาในการทดลอง 27 ชั่วโมง โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง แผนแบบ Pretest-Posttest Comparison Group Design วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม หลายตัวแปร (MANCOVA) ซึ่งใช้ความเชื่อมั่นในตนเองก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า

1. ความคิดสร้างสรรค์ ของการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองโดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

2. ความฉลาดทางอารมณ์ ของการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความฉลาดทางอารมณ์ในกิจกรรมศิลปะของเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ มีประเด็นการค้นพบคือ ความคิดสร้างสรรค์และความฉลาดทางอารมณ์ หลังการทดลองของการจัดการเรียนรู้ทั้ง 2 รูปแบบสูงขึ้น แต่เมื่อนำการจัดการเรียนรู้ทั้ง 2 รูปแบบมาเปรียบเทียบกัน ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าสามารถพัฒนาได้ใกล้เคียงกัน โดยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านความคิดสร้างสรรค์ พบว่าความคิดสร้างสรรค์ของการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ (อารี พันธุ์มณี, 2543 : 2) ที่กล่าวไว้ว่า สอดคล้องกันว่าความคิดสร้างสรรค์สามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ ด้วยการฝึกปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยที่การวิจัยครั้งนี้การจัดการเรียนรู้ทั้ง 2 วิธี เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง รูปแบบการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่มีกระบวนการในการฝึกอย่างมีขั้นตอนในและขั้นตอนผู้เรียนจะได้ฝึกคิด และจินตนาการในบรรยากาศที่เป็นกันเองสนุกสนาน และน่าสนใจโดยผู้วิจัยจะใช้กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างอิสระตามความคิด และจินตนาการของตนเอง ผู้เรียนได้แสดงออกทางด้านความคิดสื่อออกมาทางงานศิลปะ และการเล่าเรื่องราวของผลงานโดยเป็นความคิดของตนเองและแปลกใหม่ ซึ่งแตกต่างจากบรรยากาศการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แบบเดิมที่ผู้เรียนจะคอยคำแนะนำของครู หรือเลียนแบบเพื่อน เพราะขาดการกระตุ้นการเรียนรู้ของสมองก่อนการปฏิบัติกิจกรรม ดังที่ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547ข : บทคัดย่อ) และณัฐวรรณ ขนชัยภูมิ (2546 : 59-62) ได้สรุปผลงานวิจัยที่ว่ากิจกรรมศิลปะเป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น และส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์เป็นอย่างดี

ด้านความฉลาดทางอารมณ์ พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ของการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2549ค : 29) ที่ระบุว่า อารมณ์มีผลต่อการเรียนรู้อย่างมาก ผู้เรียนที่อารมณ์ดี ไม่มีความเครียด ความกดดัน สมองจะไม่ถูกขัดขวางจะซึมซับการเรียนรู้เต็มที่ หากสิ่งที่ผู้เรียนกำลังเรียนอยู่นั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจ มีภาพและเสียงกระตุ้นท้าทายให้อยากรู้ จะช่วยจุดชนวนให้เกิดความรู้สึกรู้ว่า อยากรู้ สนใจ ตั้งใจ จดจ่อ และจดจำได้ดี จากการที่ผู้วิจัยนำการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองโดย

ใช้รูปแบบไตรสิกขา และการนำการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ มาใช้ในด้านการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งผู้วิจัยค้นพบว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีใด ๆ ก็ตาม หากผู้สอนคำนึงถึงจุดสำคัญที่สุด คือความพร้อมของอารมณ์เป็นประการแรก นั่นคือการจัดสิ่งเร้าที่ทำให้ผู้เรียนมีอารมณ์ดี แจ่มใส และมีสมาธิ ถือเป็นโอกาสที่เหมาะสมของการเรียนรู้ ทำให้สมองเต็มไปด้วยพลังแห่งการเรียนรู้สูงสุด

ข้อสังเกตจากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ เป็นผลทำให้สัมพันธ์ภาพระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน มีความอบอุ่นเป็นกันเอง ผู้เรียนกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่เหมาะสมมากขึ้น ซึ่งต่างจากการจัดกิจกรรมศิลปะในรูปแบบเดิม ๆ ที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามกิจกรรมให้เสร็จตามข้อตกลง ผู้เรียนจึงปฏิบัติตามคำสั่งของผู้สอน โดยบ่อยครั้งที่ผู้เรียนยังไม่เกิดความสนใจ หรือเห็นคุณค่าของงานที่ต้องปฏิบัติ จึงเพียงแต่ทำให้เสร็จไปในแต่ละครั้ง ชิ้นงานที่ออกมาจึงไม่สะท้อนถึงพัฒนาการต่าง ๆ เท่าที่ควร ซึ่งถือว่าเป็นการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ไม่คุ้มกับเวลาที่เป็นโอกาสทองของชีวิต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้

1.1 การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถนำไปสอน โดยศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมให้เข้าใจชัดเจน จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรม ฝึกซ้อมการใช้ทำการบริหารสมอง (Brain Gym) แต่ละท่าให้แม่นยำ การใช้เสียงดนตรีควรมีระดับเสียงที่พอเหมาะ และสม่ำเสมอ

1.2 การจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ มีการดำเนินกิจกรรมเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน ผู้สอนสามารถนำไปสอน โดยทำความเข้าใจในวิธีดำเนินการแต่ละขั้นตอนจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในแผนการจัดกิจกรรมให้พร้อมก่อนเริ่มดำเนินกิจกรรมทุกครั้ง

1.3 ผู้บริหารควรจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยมีโครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และตั้งงบประมาณสนับสนุนโครงการดังกล่าว

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีนโยบายเผยแพร่การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ โดยจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการจัดอบรม หรือประชาสัมพันธ์ทางสื่อเทคโนโลยี และสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคลากรในสังกัด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ เช่น เปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้รูปแบบ

ไฮสโคป การเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้กับการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองโดยใช้รูปแบบไตรสิกขาในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสรี หรือศึกษาผลการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ ด้านการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ ทักษะทางคณิตศาสตร์ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

2.3 ควรทดลองปรับเปลี่ยนแผนแบบการวิจัย เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองโดยใช้รูปแบบไตรสิกขา หรือการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2549ข). **แนวทางจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองของเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2547ข, กรกฎาคม). “การสอนเด็กปฐมวัยให้คิด,” วารสารการศึกษาปฐมวัย. 8(4) : 44-54.

ณัฐวรรณ ขนชัยภูมิ. (2546). **การเปรียบเทียบผลของการใช้กิจกรรมฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้าในการวาดภาพกับการปั้นที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์กรมหาชน). (2547).

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.

อารี พันธุ์ณี. (2543). **คิดอย่างสร้างสรรค์**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิฟเฟิลเส.

Caine, R. & G. Caine. (1994). **Making Connections : Teaching and the Human Brain**. New York : Addison-Wesley.

Gestwicki, C. (1999). **Developmentally Appropriate Practice : Curriculum and Development in Early Education**. Albany : Delmar.

Jellen, G. and K. Urban. (1986, Spring). “Test for Creative Thinking Drawing Production,” **The Creative Child and Adult Quarterly**. 11(8) : 107-155.

Morrison, G.S. (2000). **Fundamentals of Early Childhood Education**. 2 nd ed. New Jersey : Merrill.

Sprenger, Marilee. (1999). **Learning Mammary the Brain in Action**. Virginia : Association for Supervision and curriculum Development.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา